

Galimybė visuomenei susipažinti su dokumentais 2018 m.

Europos Parlamento
metinė ataskaita

Skaidrumo skyrius

Vadovybės generalinis direktoratas
Europos Parlamentas
2019 m. kovo mėn.

ĮŽANGA

Nuo 2001 m. gruodžio 3 d. Parlamentas, Taryba ir Komisija savo turimiems dokumentams taiko Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais.

Pagal šio reglamento 17 straipsnio 1 dalį „[k]iekviena institucija kasmet spausdina ataskaitą apie praėjusius metus, kur taip pat nurodytas atveju, kai institucija nesuteikė galimybės susipažinti su dokumentais, skaičius, tokio atsisakymo priežastys bei į registrą neįtrauktų slapto pobūdžio dokumentų skaičius“.

Europos Parlamento biuras, vadovaudamasi Europos Parlamento darbo tvarkos taisyklių 116 straipsnio 6 dalimi, tvirtina metinę ataskaitą, numatytą Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 17 straipsnio 1 dalyje.

METODAI

2018 m. Europos Parlamento metinė ataskaita parengta pagal šį metodą:

- duomenys apie dokumentus, su kuriais buvo susipažinta arba kurių buvo prašyta, susiję tik su konkrečiais dokumentais;
- į dokumentų, kurių buvo prašyta, skaičių neįtrauktos paraiškos dėl labai daug dokumentų ar neapibrėžto dokumentų kiekio, kurių institucijai nepavyko nustatyti;
- duomenys apie paraiškas dėl galimybės susipažinti su dokumentais apima dviejų tipų paraiškas: dėl konkrečių dokumentų ir dėl neapibrėžto dokumentų kiekio;
- jei priimtas sprendimas iš dalies leisti susipažinti su dokumentu, laikyta, kad prašymas patenkintas;
- kartotinės paraiškos gali būti susijusios arba su pirminiais sprendimais atsisakyti leisti susipažinti su dokumentais, arba su pirminiais sprendimais leisti iš dalies susipažinti su dokumentais;
- kartotinės paraiškos metai nustatomi pagal atitinkamos pirminės paraiškos registravimo dieną.

RODYKLĖ

<i>Santrauka</i>	4
<i>I SKYRIUS Paraiškos dėl galimybės susipažinti su dokumentais 2018 m. pagal Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001</i>	5
A) Viešas Parlamento dokumentų registras	5
B) Dokumentai, su kuriais buvo susipažinta arba kurių buvo paprašyta.....	6
B.1) Dokumentai, su kuriais susipažinta tiesiogiai	6
B.2) Dokumentai, kurių prašyta pateikiant internetinę paraišką arba e. paštu	7
C) Duomenys apie paraiškas.....	8
D) Informacija apie pareiškėjus.....	11
<i>II SKYRIUS Tendencijos ir specifiniai aspektai</i>	14
2018 m. gerokai padaugėjo paraiškų dėl galimybės susipažinti su trišalio dialogo dokumentais, visų pirma daugiaskiltėmis lentelėmis. Kadangi šios lentelės susijusios su trimis institucijomis, dalyvaujančiomis derybose dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, atitinkamai suintensyvėjo tarpinstitucinis bendradarbiavimas, susijęs su galimybe susipažinti su dokumentais. Visuomenės noras susipažinti su Europos Parlamento biurui pateiktais raštais taip pat buvo ypač didelis.	14
A) Prašymai dėl daugiaskilčių dokumentų, aptariamų trišalio dialogo posėdžiuose.....	14
B) Paraiškos, susijusios su raštais Europos Parlamento biurui	15
C) Tarpinstitucinis bendradarbiavimas	15
<i>III SKYRIUS Europos ombudsmenui pateikti skundai ir teismo bylos</i>	16
A) Ombudsmenas.....	16
A.1) 2018 m. baigti nagrinėti skundai	16
A.2) 2018 m. pradėti nagrinėti skundai.....	16
B) Teisminė peržiūra.....	17
B.1) Naujos bylos.....	17
B.2) 2018 m. priimti Teismo sprendimai.....	17
<i>Baigiamosios pastabos</i>	19

**Europos Parlamento metinė ataskaita
dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais
(2018 m.)
(Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 17 straipsnis)**

Santrauka

Duomenys

- 2018 m. gruodžio 31 d. duomenimis, registro duomenų bazėje buvo 683 748 nuorodos, palyginti su 683 846 nuorodomis, praėjusių metų pabaigos duomenimis.
- 2018 m. su 76 270 dokumentų susipažinta tiesiogiai Parlamento viešo registro interneto svetainėje. Per tą patį laikotarpį Parlamentas (užpildžius internetinę paraiškos formą ar e. paštu) gavo 498 paraiškas, tarp jų buvo paraiškos dėl 591 konkretaus dokumento (palyginti su 2017 m., šis skaičius padidėjo 10 proc.).
- Iš 498 paraiškų visuomenei anksčiau nebuvo leista susipažinti su 113 dokumentų, kurių buvo paprašyta.
- Bendras patenkintų paraiškų skaičius 2018 m. sudarė daugiau kaip 96 proc.
- 17 atvejų, daugiausia susijusių su prašymais leisti susipažinti su Europos Parlamento biuro dokumentais, Parlamentas šios galimybės nesuteikė.

Tendencijos

- Pareiškėjai labai domėjosi dokumentais, susijusiais su trišalėmis derybomis per teisėkūros procedūras, su Parlamento valdymo organų darbu, ypač su Biuro veikla, susijusia su politinių partijų ir fondų finansavimu ir Parlamento narių išlaidomis.
- Kartotinių paraiškų skaičius, palyginti su 2017 m., šiek tiek sumažėjo – per metus pateiktos devynios tokios paraiškos.

I SKYRIUS

Paraiškos dėl galimybės susipažinti su dokumentais 2018 m. pagal Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001

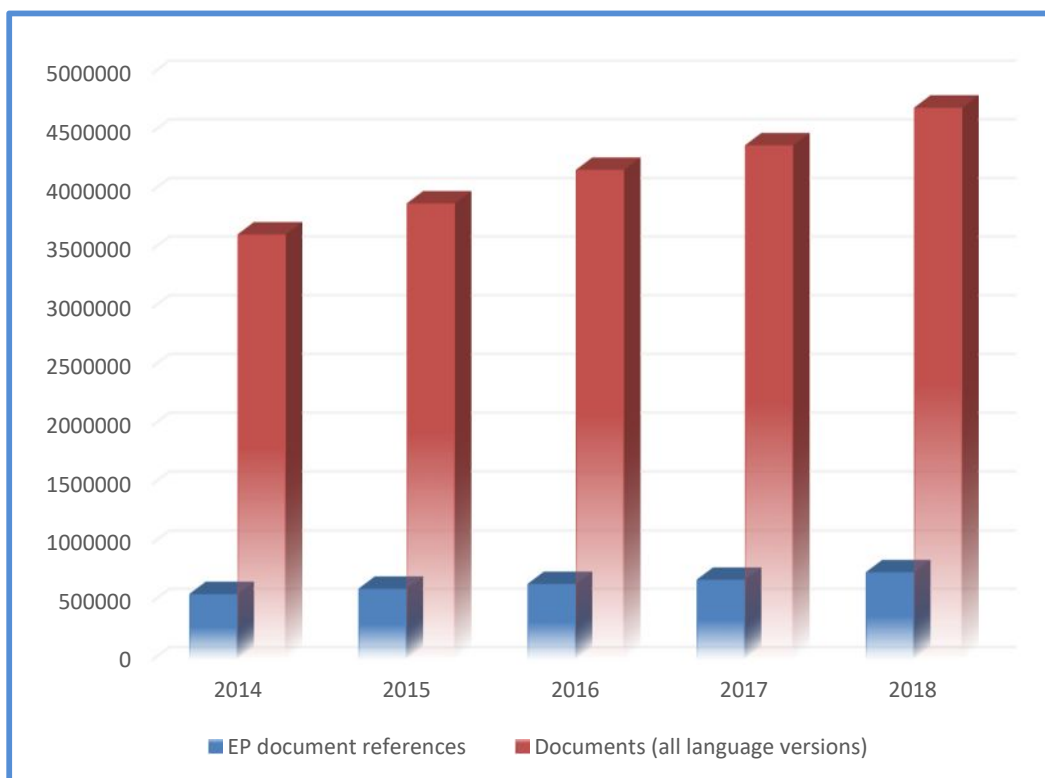
Šiame skirsnyje aptariami skaičiai ir statistiniai duomenys leidžia nustatyti visuomenės galimybių susipažinti su dokumentais srities tendencijas. Jie taip pat pateikia visuomenei išsamų vaizdą apie tai, kaip Parlamentas įgyvendina Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001.

A) *Viešas Parlamento dokumentų registras*

Viešajame Parlamento dokumentų registre pateikiamos nuorodos į tiesiogiai prieinamus dokumentus, daugiausia į teisėkūros dokumentus, ir, jei įmanoma, į kitų kategorijų dokumentus. Jis buvo sukurtas 2002 m., siekiant dar labiau padidinti skaidrumą ir sudaryti palankesnes sąlygas visuomenei susipažinti su Parlamento dokumentais, laikantis Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 nuostatų.

Palyginti su ankstesniais metais, 2018 m. gruodžio 31 d. nuorodų į dokumentus padaugėjo daugiau nei 9 proc. – registro duomenų bazėje jų buvo 748 101 (t. y. iš viso 4 704 921 dokumentas, skaičiuojant versijas įvairiomis kalbomis). Į viešą registrą nebuvo įrašyta jokių slapto pobūdžio dokumentų, numatytų Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 9 straipsnyje.

(1 pav.) *Viešo Parlamento dokumentų registro raida*

B) Dokumentai, su kuriais buvo susipažinta arba kurių buvo paprašyta¹

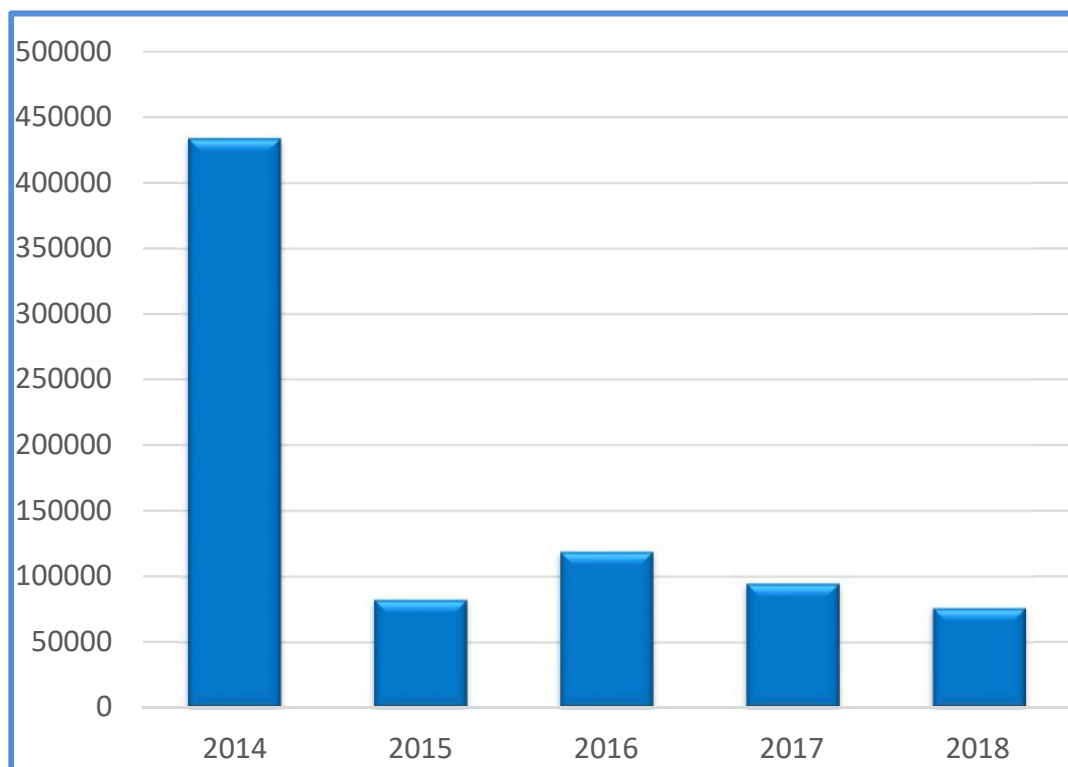
Beveik visus viešo Parlamento dokumentų registro dokumentus galima tiesiogiai parsisiųsti iš interneto svetainės pagal Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 12 straipsnį, kuriame numatyta, jog institucijos sudaro galimybes, kad dokumentai, kiek įmanoma, būtų tiesiogiai prieinami visuomenei. Dokumentų, su kuriais negalima tiesiogiai susipažinti, galima paprašyti pateikiant internetinę paraišką² arba e. paštu.

B.1) Dokumentai, su kuriais susipažinta tiesiogiai

2018 m. su 76 270 dokumentų susipažinta tiesiogiai viešo Parlamento registro interneto svetainėje. Pažymėtina, kad šie duomenys neapima dokumentų, su kuriais susipažinta naudojantis kitomis platformomis, susietomis su registro duomenų baze, įskaitant Parlamento komitetų ir Parlamento ekspertų grupių interneto svetaines.

Kaip ir ankstesniais metais, dažniausiai buvo susipažįstama su šiais dokumentais: parlamento klausimais, į kuriuos atsakoma raštu pagal Darbo tvarkos taisyklių 130 straipsnį (19,16 proc.), atsakymais į Parlamento klausimus (26,23 proc.), komitetų pranešimais (5,99 proc.), dokumentais, gautais iš Europos Komisijos (3,46 proc.).

(2 pav.) **Dokumentų, su kuriais susipažinta viešo Parlamento dokumentų registro svetainėje, skaičius**

¹ Šie duomenys susiję tik su konkrečiais dokumentais.

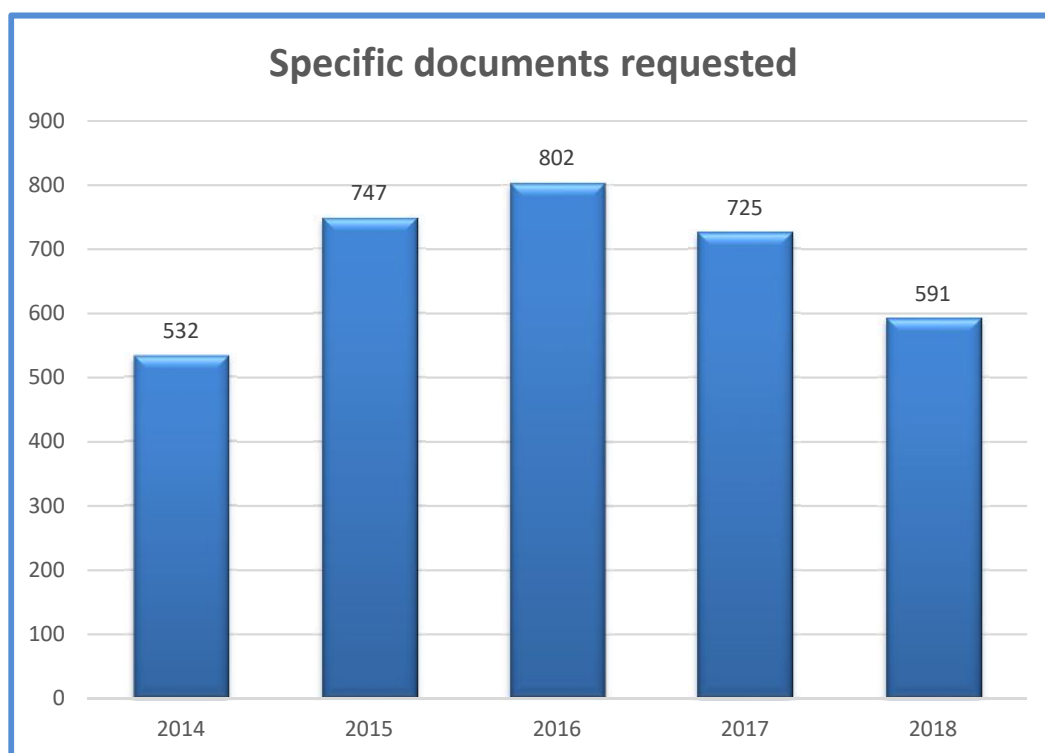
² <https://www.secure.europarl.europa.eu/RegistreWeb/requestdoc/secured/form.htm?language=LT>

B.2) Dokumentai, kurių prašyta pateikiant internetinę paraišką arba e. paštu

2018 m. buvo paprašyta leisti susipažinti su 591 konkrečiu dokumentu pateikus internetinę paraišką arba e. paštu. Šis skaičius, palyginti su ankstesniais metais, šiek tiek sumažėjo.

Kaip ir ankstesniais metais, šie duomenys nepaima paraiškų dėl galimybės susipažinti su neapibrėžtu dokumentų kiekiu, pvz., dėl „visų dokumentų, susijusių su“ konkrečiu klausimu, „visų dokumentų, kuriuose pateikiama informacijos“ konkrečia tema, ir kt. Statistinių duomenų rinkimo tikslais tokių prašomų dokumentų skaičiaus nustatyti neįmanoma.

(3 pav.) Konkrečių dokumentų, kurių prašyta pateikiant internetinę paraišką arba e. paštu, skaičius

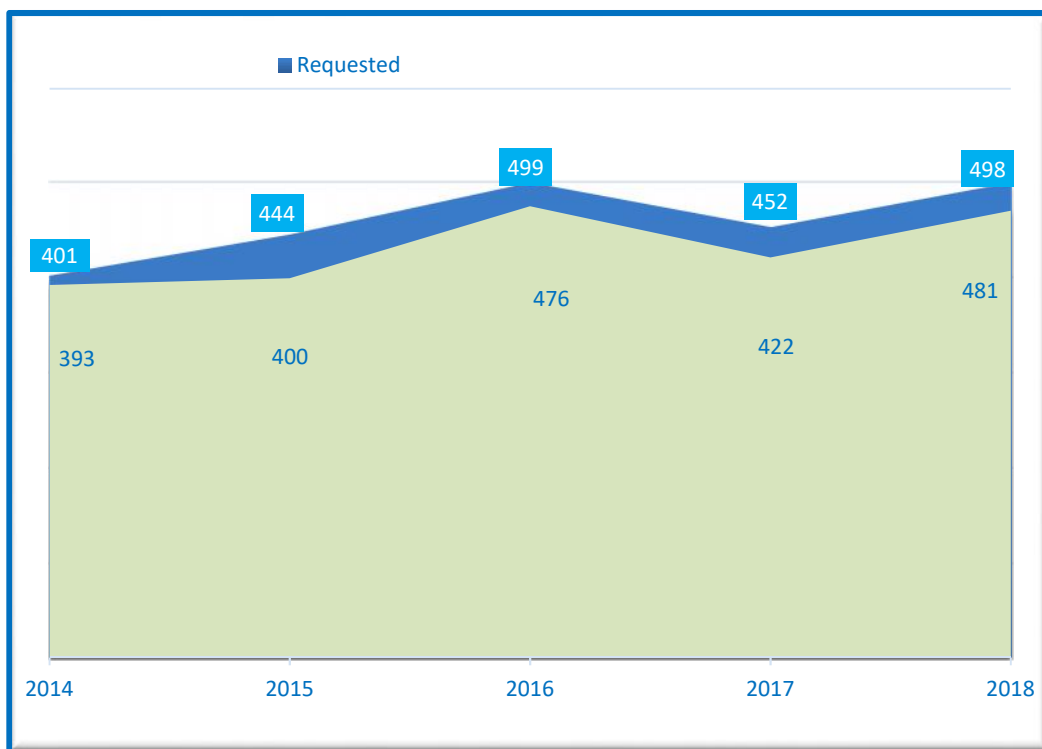
C) Duomenys apie paraiškas

2018 m. Parlamentas gavo 498 paraiškas, pateiktas užpildžius internetinę paraiškos formą arba e. paštu. 399 iš jų buvo susiję su konkrečiais dokumentais, o 99 – su neapibrėžtu dokumentų kiekiu. Iš 498 paraiškų 22 buvo susijusios su tarpinstitucinėmis konsultacijomis pagal susitarimo memorandumą³ (žr. II skyriaus C dalį).

Apie 20 proc. visų per metus gautų paraiškų sudarė paraiškos, kuriose prašyta leisti susipažinti su „visais dokumentais, susijusiais su“ konkrečiu klausimu, arba „visais dokumentais, kuriuose pateikiama informacijos“ konkrečia tema. Šių paraiškų nagrinėjimas paprastai trunka gana ilgai.

Iš 498 gautų paraiškų 2018 m. Parlamentas patenkino 481 paraišką. Į šį skaičių įeina 13 atvejų, kai su prašomais dokumentais buvo leista susipažinti iš dalies.

(4 pav.) Pateiktų ir patenkintų paraiškų skaičius

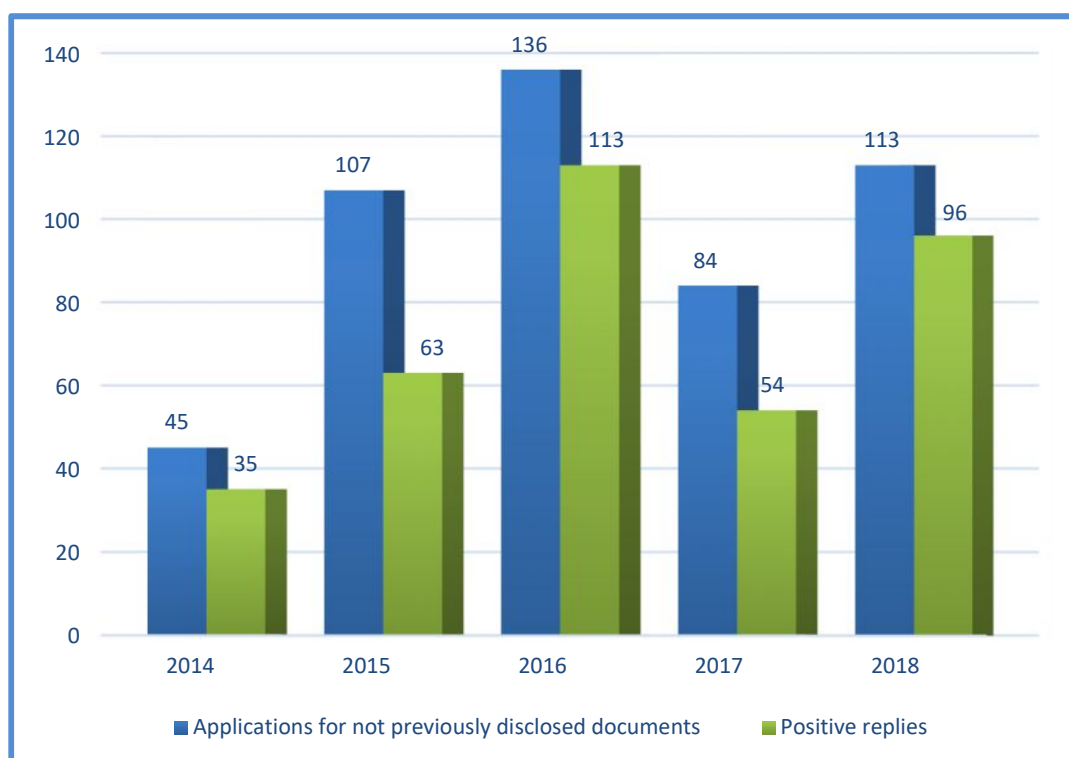
³ Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarnybų sudarytas susitarimo memorandumas siekiant sklandžiai vykdyti konsultacijas pagal Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais 4 straipsnio 4 dalį.

Be to, iš 498 paraiškų 113 paraiškų buvo susijusios su dokumentais, su kuriais anksčiau visuomenei nebuvo leista susipažinti.

Dauguma paraiškų dėl anksčiau neskelbtų dokumentų buvo susijusios su trišalėmis derybomis (43 proc.), valdymo organų darbu (18 proc.) ir administraciniais dokumentais (14 proc.), ypač daug dėmesio skiriant politinių partijų ir grupių finansavimui (11 proc.).

2018 m. Parlamentas patenkino 96 paraiškas dėl galimybės susipažinti su anksčiau neatskleistais dokumentais.

(5 pav.) Paraiškų dėl dokumentų, su kuriais anksčiau nebuvo leista susipažinti, ir patenkintų paraiškų skaičius

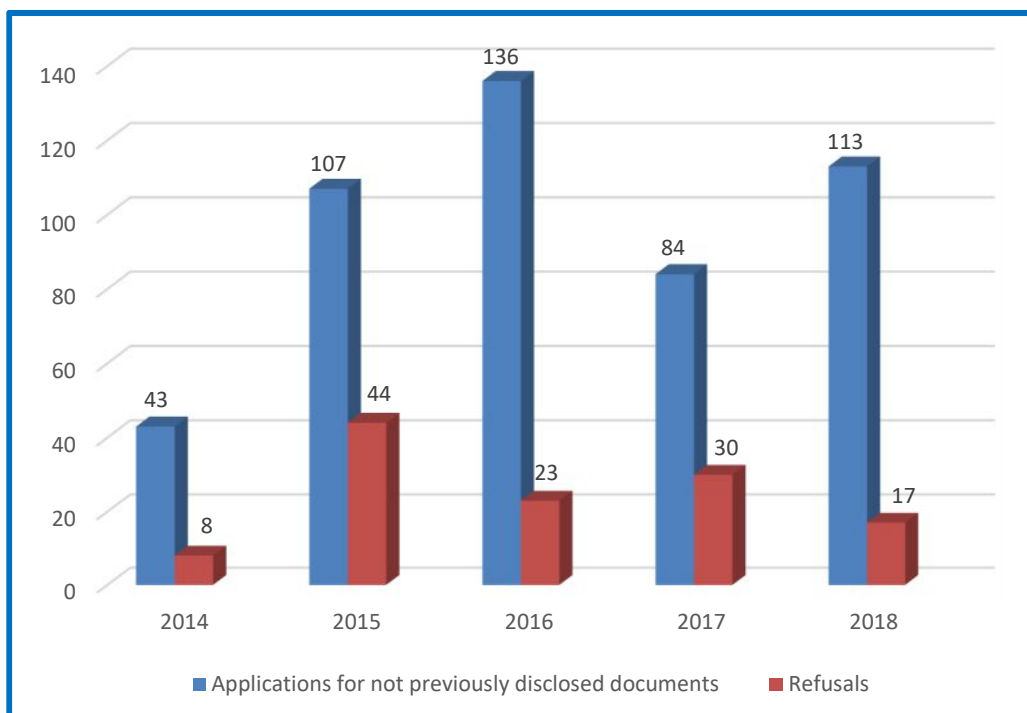
2018 m. Parlamentas 17 atvejų atmetė prašymą dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais remdamasis kompetentingos institucijos sprendimu.

Pateiktos 9 kartotinės paraiškos⁴. Visais atvejais Parlamentas patvirtino savo pradinę poziciją.

Šešiais iš 17 atsisakymo atvejų prašymas buvo susijęs su Europos Parlamento biuro dokumentais. Beje, trys atvejai buvo susiję su viešaisiais pirkimais arba personalo reikalais, kuriuos tvarko Parlamento administracinės tarnybos.

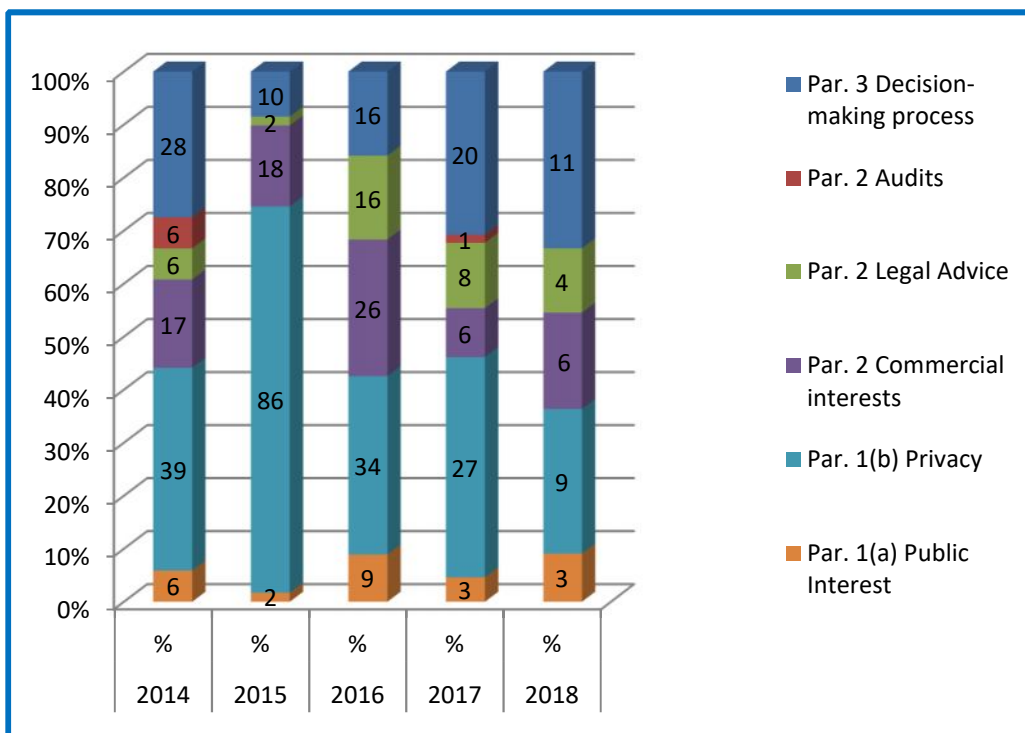
⁴ Kartotinės paraiškos gali būti teikiamos visiško ar dalinio atsisakymo tenkinti paraišką atveju (Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 7 straipsnio 2 dalis). 2017 m. į dvi kartotines paraiškas buvo pateiktas vienas atsakymas.

(6 pav.) Paraiškų dėl dokumentų, su kuriais anksčiau nebuvo leista susipažinti, ir nepatenkintų paraiškų skaičius

Šiais metais atsisakymai daugiausia buvo grindžiami būtinybe apsaugoti institucijos sprendimų priėmimo procesą (Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 4 straipsnio 3 dalis), asmenų privatumu ir neliečiamybe (Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 4 straipsnio 1 dalies b punktas), fizinių ar juridinių asmenų komercinių interesų apsauga (Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 4 straipsnio 2 dalies pirma įtrauka) ir teisinės konsultacijos apsauga (Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 4 straipsnio 2 dalies antra įtrauka).

(7 pav.) Duomenys apie naudojimąsi išimtimis pagal Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 4 straipsnį

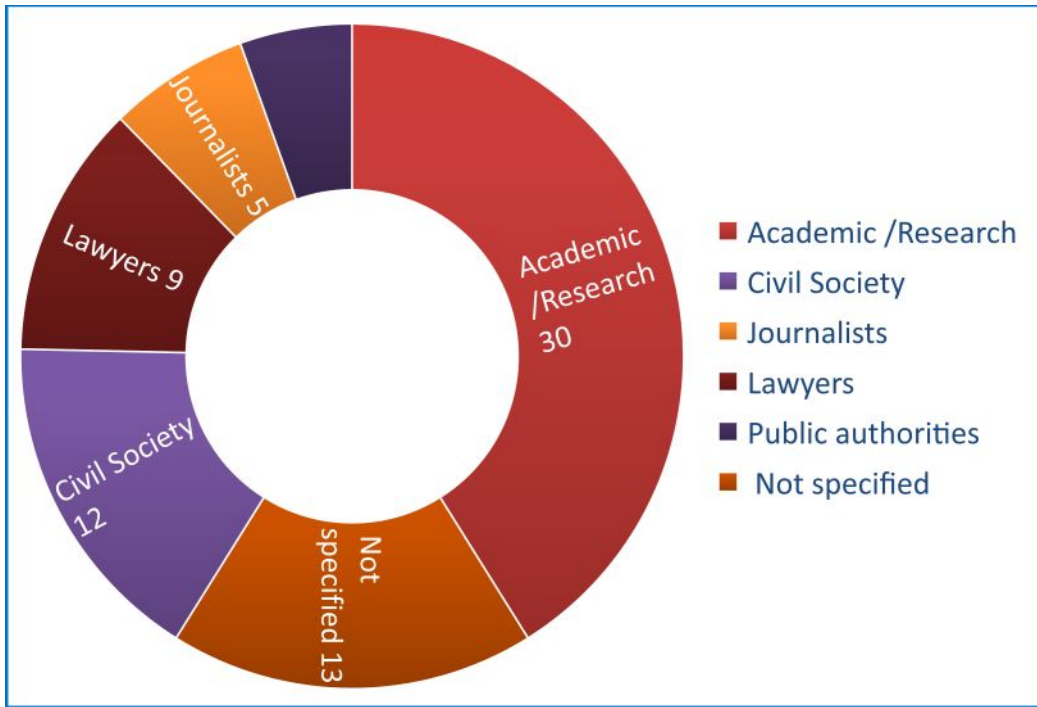
Apibendrinant galima pasakyti, kad bendra Parlamento teigiamų atsakymų dalis išliko didelė – apie 96 proc. Be to, teigiama atsakymų į paraiškas dėl anksčiau neatskleistų dokumentų dalis buvo 85 proc.

D) Informacija apie pareiškėjus⁵

Akademinės bendruomenės nariai ir mokslininkai ir toliau sudarė didžiausią pareiškėjų dalį. Šiai kategorijai priklausė daugiau kaip 30 proc. pareiškėjų, toliau – verslo sektorius, aplinkos apsaugos organizacijos ir kiti interesų grupių atstovai (kartu šios grupės pateikė apie 12 proc. paraiškų). Šiais metais žurnalistai pateikė tik 5 proc. paraiškų.

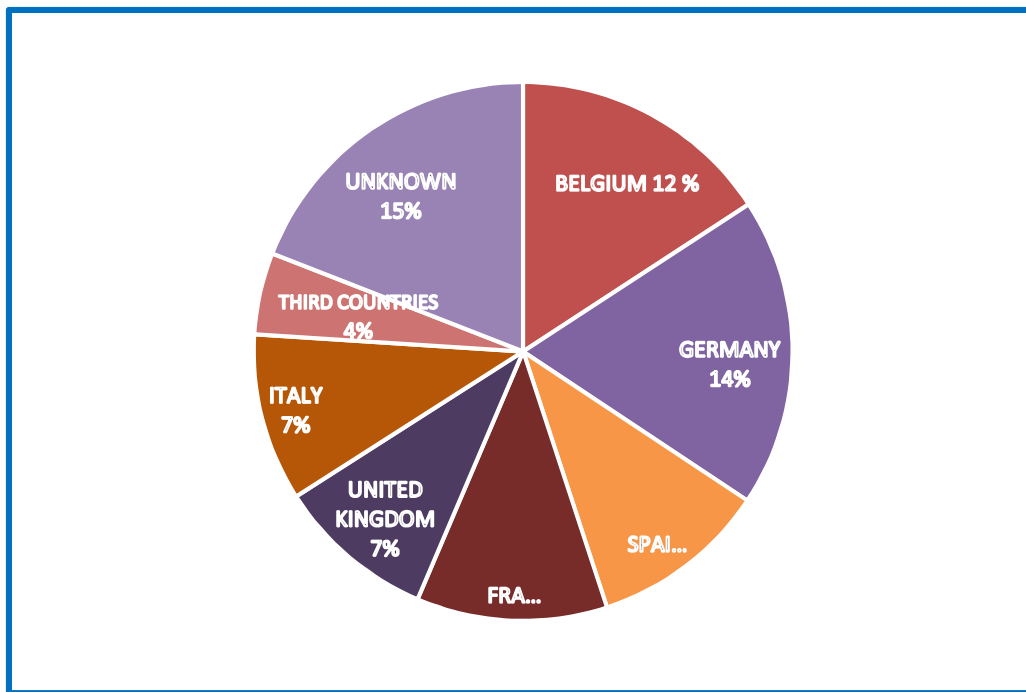
(8 pav.) Informacija apie pareiškėjus, 2018 m. prašiusius leisti susipažinti su dokumentais

⁵ Duomenys apie pareiškėjus surinkti remiantis pareiškėjų paraiškose pateikta informacija. Vis dėlto, kadangi pagal Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001 iš pareiškėjų nereikalaujama pateikti informacijos apie savo tapatybę, kai kurie pareiškėjai iš tikrųjų pasirenka neatskleisti savo profesijos. Tai ypač pasakytina apie e. paštu pateikiamas paraiškas.

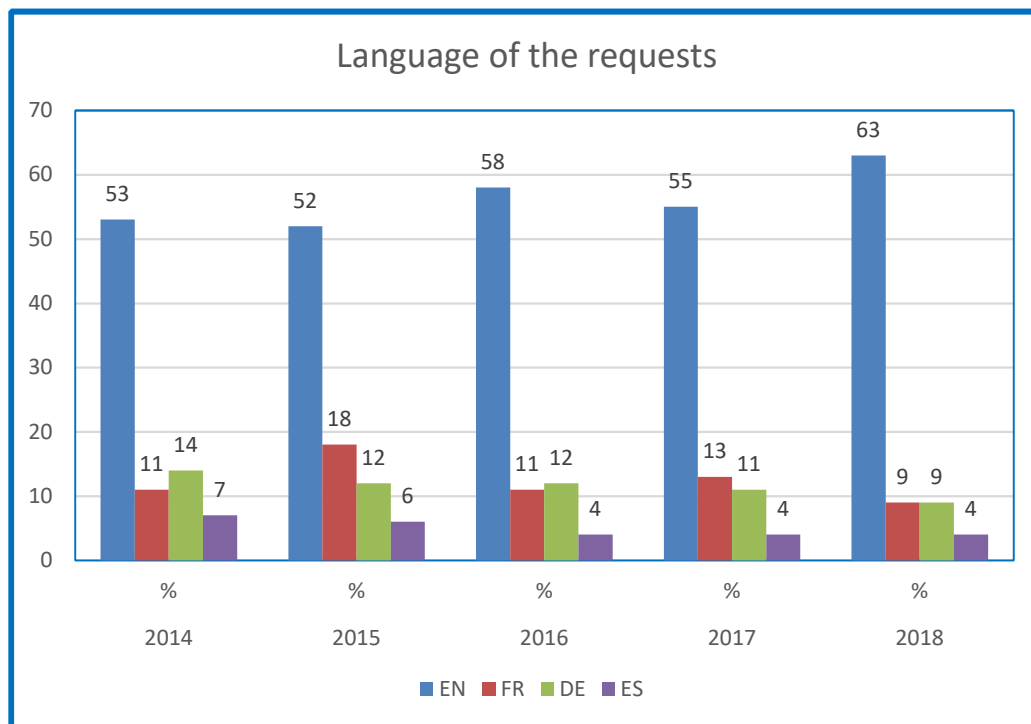

Geografinis paraiškų pasiskirstymas tarp valstybių narių šiek tiek pasikeitė. Apie 14 proc. paraiškų gauta iš Vokietijos, po to (mažėjančia tvarka) – iš Belgijos (12 proc.), Ispanijos ir Prancūzijos (po 8 proc.) ir Italijos bei Jungtinės Karalystės (po 10 proc.). Paraiškos iš trečiųjų šalių sudarė apie 4 proc. visų paraiškų.

(8a pav.) **Geografinis paskirstymas**

(8c pav.) **Kalba**

Kaip ir ankstesniais metais, dažniausiai paraiškose vartota kalba išliko anglų (63 proc.), toliau – prancūzų ir vokiečių (9 proc.) ir ispanų (4 proc.).

II SKYRIUS

Tendencijos ir specifiniai aspektai

2018 m. gerokai padaugėjo paraiškų dėl galimybės susipažinti su trišalio dialogo dokumentais, visų pirma daugiaskiltėmis lentelėmis. Kadangi šios lentelės susijusios su trimis institucijomis, dalyvaujančiomis derybose dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, atitinkamai suintensyvėjo tarpinstitucinis bendradarbiavimas, susijęs su galimybe susipažinti su dokumentais. Visuomenės noras susipažinti su Europos Parlamento biurui pateiktais raštais taip pat buvo ypač didelis.

A) Prašymai dėl daugiaskilčių dokumentų, aptariamų trišalio dialogo posėdžiuose

Daugiaskilčiuose dokumentuose išdėstomos kiekvienos iš trijų institucijų, dalyvaujančių tarpinstitucinėse derybose dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, pozicijos – Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos trimis atskiriomis skiltimis, taip pat kompromisinė formuluotė arba pastabos, kuriose išsamiai išdėstomi derybų aspektai, pateikiamos vienoje ar daugiau papildomų skilčių. Šie bendri institucijų dokumentai yra pagrindinė jų priemonė pasiūlymams dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų aptarti ir pasiekti susitarimą, kuris gali būti patvirtintas ankstyvuojų teisėkūros procedūros etapu, paprastai per pirmąjį svarstymą.

Jie užtikrina, kad pozicijų skirtumai būtų suderinti laiku ir metodiškai, o derybos vyktų tvarkingai. Jie naudojami vidaus skaidrumui užtikrinti – garantuojama, kad visos dalyvaujančios šalys gautų naujausią informaciją apie derybų padėtį.

2018 m. kovo 22 d. Bendrasis Teismas priėmė sprendimą dėl galimybės susipažinti su dokumentais. Byloje T-540/15, Emilio De Capitani prieš Europos Parlamentą (žr. III skyrių), Teismas panaikino Parlamento sprendimą neleisti visuomenei susipažinti su daugiaskiltėmis lentelėmis, remdamasis tuo, kad institucija faktiškai neįrodė, jog atskleidus prašomus dokumentus būtų labai pakenkta institucijos gebėjimui priimti sprendimus susijusioje teisėkūros byloje.

Nuo tada labai padaugėjo paraiškų dėl galimybės visuomenei susipažinti su daugiaskilčiais dokumentais, aptariamais trišalio dialogo posėdžiuose.

Parlamentas kiekvieną prašymą vertina atskirai, laikydamasis teismo praktikos. Jis atidžiai išnagrinėja prašomus dokumentus ir konsultuojasi su kitomis susijusiomis institucijomis – Taryba ir Komisija. Iki šiol nuo sprendimo priėmimo ir iš esmės dėl išbandymo, kai buvo neleista visuomenei susipažinti su teisėkūros dokumentais ir tai buvo patvirtinta Teismo, Parlamentas atskleidė visus daugiaskilčius dokumentus, su kuriais susipažinti buvo paprašyta pagal Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001.

Nepaisant to, Teismo sprendimu institucijoms paliekama galimybė neleisti visuomenei susipažinti su dokumentais, parengtais vykstant trišaliams dialogams. Tinkamai pagrįstais atvejais institucija gali neleisti visuomenei susipažinti su tam tikrais teisėkūros dokumentais. Tokiu atveju institucija, remdamasi konkrečiais su pasiūlymu susijusiais argumentais, turi įrodyti, kad pagrįstai galima numatyti, o ne tik spėti, kad galimybė susipažinti su visais

nagrinėjama dokumentais gali konkrečiai ir faktiškai pakenkti sprendimų priėmimo procesui.

B) Paraiškos, susijusios su raštais Europos Parlamento biurui

Kita 2018 m. tendencija, kurią verta paminėti, yra visuomenės noras susipažinti su raštais, kurie buvo parengti Europos Parlamento biurui.

Šiuose raštuose Biuro nariams pateikiama bendra informacija, patarimai ir sprendimų pasiūlymai, skirti naudoti viduje. Parlamentas, kai tikslinga, svarsto, ar šiuos raštus reikia laikyti konfidencialiais, kad jo administracija galėtų išdėstyti savo vertinimus ir pasiūlymus atvirai ir tiesiai, kad taip Parlamento valdymo organai galėtų tinkamai vykdyti savo pareigas.

Todėl tais atvejais, kai Parlamentas padaro išvadą, kad leidus visuomenei susipažinti su raštu Biurui bus pakenkta institucijos galimybei prašyti jos tarnybų teisinių nuomonių arba bus rimtai pakenkta institucijos sprendimų priėmimo procesui, buvo atsisakyta leisti susipažinti su atitinkamais raštais. Priešingu atveju, paskelbus šiuos dokumentus, tarnybos, rengiančios šiuos dokumentus, turėtų vengti tokiuose raštuose išdėstyti savo nuomonę ir žinias, kuriais būtų galima pasinaudoti siekiant užginčyti ar paneigti sprendimus, kurie turi būti priimti. Iš tiesų tokia vidinė cenzūra Biurui neleistų pateikti naudingų argumentų ir teisinių nuomonių, kurie leistų jam pasinaudoti savo prerogatyvomis Parlamento interesais ir sumenkintų jo gebėjimą priimti informacija pagrįstus sprendimus.

C) Tarpinstitucinis bendradarbiavimas

Padidėjus paraiškų dėl galimybės visuomenei susipažinti su daugiaskilčiais dokumentais skaičiui atitinkamai padaugėjo trijų institucijų, dalyvaujančių trišalio dialogo derybose, tarpusavio konsultacijų.

Kai Parlamento prašoma paviešinti trečiosios šalies parengtą dokumentą, jis konsultuojasi su ta trečiaja šalimi, kad išsiaiškintų, ar dokumentas turėtų būti atskleistas ar ne, laikantis Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 4 straipsnio 4 dalies.

Kadangi daugiaskiltes lenteles kartu rengia trys institucijos, dalyvaujančios trišalėse derybose, Parlamentas dėl galimo šių dokumentų atskleidimo konsultuojasi su Komisija ir Taryba. Ir atvirkščiai, Komisija arba Taryba konsultavosi su Parlamentu, kai jų buvo paprašyta atskleisti daugiaskiltį dokumentą.

Šios Parlamento, Tarybos ir Komisijos konsultacijos reglamentuojamos konkrečiu susitarimo memorandumu dėl Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 4 straipsnio 4 dalies taikymo, kurį trys institucijos sudarė 2002 m.

III SKYRIUS

Europos ombudsmenui pateikti skundai ir teismo bylos

Europos ombudsmenui pateikti skundai ir teismo bylos, iškeltos dėl to, kaip Parlamentas įgyvendina Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001, gali suteikti galimybę administracijai patobulinti savo taikomą praktiką dėl galimybės susipažinti su dokumentais, nepriklausomai nuo vykstančios procedūros rezultatų. Šiame skyriuje apžvelgiami skundų atvejai, kuriuos 2018 m. nagrinėjo ombudsmenas. Jame taip pat aptariami trys Teismo sprendimai bylose dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais, kuriose dalyvavo Europos Parlamentas. Teismas užbaigė vienintelę nagrinėjamą bylą, priimdamas nutartį, kad sprendimo priimti nereikia.

A) Ombudsmenas

A.1) 2018 m. baigti nagrinėti skundai

– Skundas Nr. 611/2017 ir skundas Nr. 895/2017

Abu šie skundai daugiausia susiję su tuo, kaip Parlamentas pratęsia terminą, iki kurio turi atsakyti į prašymus dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais. Ombudsmenas susitiko su susijusiomis tarnybomis ir nenustatė netinkamo administravimo, tačiau pažymėjo, kad institucija galėtų pateikti pareiškėjams išsamesnės informacijos apie terminų pratęsimo priežastis.

– Skundas Nr. 1956/2018

Šiuo atveju pareiškėjas ombudsmenui pateikė skundą dėl Parlamento sprendimo, kuriuo atsisakoma leisti visuomenei susipažinti su tam tikrais dokumentais, remiantis tuo, kad juose yra asmens duomenys, kurių atskleisti neleidžiama pagal Reglamentą (EB) Nr. 45/2001. Po skundo pateikimo ir paaiškėjus anksčiau nežinomiems faktams ir argumentams, kuriais pagrindžiamas dokumentų atskleidimas, Parlamentas iš naujo įvertino bylą ir atskleidė dokumentus.

A.2) 2018 m. pradėti nagrinėti skundai

– Skundas Nr. 1651/2018

Šiuo atveju Parlamentas atsisakė leisti visuomenei susipažinti su Biuro darbo grupės preliminariais svarstymais dėl išlaidų, kurios gali būti padengtos bendroms išlaidoms kompensuoti skirta išmoka, sąrašo persvarstymo. Šio atsisakymo teisinis pagrindas – Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 4 straipsnio 3 dalis, pagal kurią visuomenei nesuteikiama galimybė susipažinti su dokumentais, jei jų atskleidimas rimtai pakenktų Parlamento sprendimų priėmimo procesui.

Ombudsmenas susitiko su atitinkamomis tarnybomis ir patikrino susijusius dokumentus. Šis atvejis dar nebaigtas nagrinėti.

– Skundas Nr. 2089/2018

Šis skundas susijęs su tuo, kaip Europos Parlamentas nagrinėjo prašymą leisti visuomenei susipažinti su Europos Parlamento narių tarnybinių kelionių apžvalga. Reglamentas (EB) Nr. 1049/2001 taikomas tik turimiems dokumentams, t. y. institucijos parengtiems arba gautiems dokumentams, pagal jį nereikalaujama, kad institucija rinktų ir lygintų duomenis, kad pareiškėjui suteiktų informaciją, kurią jis norėtų gauti. Tokia yra šios bylos esmė. Parlamentas nustatė, kad jis neturi pareiškėjo prašomų dokumentų. Pareiškėjas nesutiko. Jis tvirtina, kad Parlamentas turėtų pateikti prašomus dokumentus su informacija, kurią jis siekia gauti, ir juos atskleisti. Ombudsmenas susitiko su atitinkamomis tarnybomis. Šis atvejis dar nebaigtas nagrinėti.

B) Teisminė peržiūra

B.1) Naujos bylos

Parlamento sprendimai dėl galimybės susipažinti su dokumentais ginčijami gana retai. 2018 m. Teisingumo Teismui nebuvo pateikta ieškinių dėl sprendimo panaikinimo.

B.2) 2018 m. priimti Teismo sprendimai

1) Byla T-136/15, *Evropäiki Dynamiki prieš Parlamentą*

Ši byla susijusi su Parlamento sprendimu atmesti prašymą dėl galimybės visuomenei susipažinti su visais prašymais dėl kainų, susijusiais su keliomis viešųjų pirkimų procedūromis. Parlamentas atmetė prašymą dėl pernelyg didelės administracinės naštos. Prieš priimdama šį sprendimą, institucija bandė su pareiškėju susitarti dėl mažesnės apimties prašomos medžiagos, bet tai nedavė rezultatų.

Teismas patvirtino Parlamento poziciją, pagal kurią institucija gali atsisakyti suteikti galimybę susipažinti su dokumentais dėl neproporcingo administracinio darbo krūvio. Tokiu atveju turi būti tenkinamos trys sąlygos: 1) individualiai tikrinant prašomus dokumentus darbo krūvis yra nepagrįstai didelis, 2) institucija konsultavosi su pareiškėju siekdama rasti teisingą sprendimą ir 3) institucija tikrai išnagrinėjo visas kitas įmanomas galimybes atlikti individualų patikrinimą.

Šios išvados ypač naudingos, nes Parlamentas gana dažnai susiduria su prašymais leisti susipažinti su tokiu dideliu kiekiu dokumentų, kad būna labai sunku arba neįmanoma tokius prašymus patenkinti per Reglamente (EB) Nr. 1049/2001 nustatytus terminus.

2) Byla T-540/15, *De Capitani prieš Parlamentą*

2015 m. rugsėjo mėn. Bendrajam Teismui buvo pateiktas ieškinys dėl 2015 m. spalio 8 d. Parlamento sprendimo leisti tik iš dalies susipažinti su dviem daugiaskilčiais dokumentais, susijusiais su vykstančiomis tarpinstitucinėmis derybomis dėl teisėkūros pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo ir mokymo agentūros (Europolo). Komisija ir Taryba dalyvavo byloje ir parėmė Parlamentą.

Bendrasis Teismas atmetė galimybę nustatyti bendrą trišalio dialogo keturių skilčių lentelių neatskleidimo kol vyksta teisėkūros procedūra prezumpciją, remdamasis tuo, kad viešumo ir skaidrumo principai yra neatskiriama ES teisėkūros proceso dalis. Kaip nurodė Bendrasis Teismas, Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo pripažintos neatskleidimo prezumpcijos yra paprastai susijusios su konkrečiomis procedūromis, o siūloma prezumpcija būtų taikoma visose teisėkūros veiklos srityse.

Remdamasis prielaida, kad nagrinėjamas atvejis nesusijęs su tiesioginės priegios prie trišalio dialogo darbo klausimu, Bendrasis Teismas konstatavo, kad nė viena iš prižasčių, kuriomis rėmėsi Parlamentas, neįrodė, jog buvo galima pagrįstai numatyti, o ne vien tik spėti, kad galimybės susipažinti su visais nagrinėjamais dokumentais galėjo konkrečiai ir faktiškai pakenkti institucijų sprendimų priėmimo procesui. Todėl Parlamento sprendimas buvo panaikintas.

3) *Bylos T-639/15 – T-666/15, žurnalistai prieš Parlamentą*

2015 m. lapkričio mėn. Teisingumo Teismui buvo pateikti 29 ieškiniai po to, kai Parlamentas nusprendė neleisti visuomenei susipažinti su visais patvirtinamaisiais dokumentais, susijusiais su visų Parlamento narių išlaidomis ir išmokomis, remdamasis asmenų privatumo ir neliečiamumo apsauga ir tuo, kad buvo neįmanoma atskirai įvertinti kiekvieną prašomą dokumentą per Reglamente (EB) Nr. 1049/2001 nustatytą laikotarpį. Buvo prašoma susipažinti su šimtais tūkstančių dokumentų.

2018 m. rugsėjo 25 d. sprendimu Teisingumo Teismas patvirtino Parlamento poziciją. Jis nusprendė, kad prašomuose dokumentuose buvo asmens duomenų, kurie gali būti atskleisti tik tuo atveju, jei pareiškėjas įrodo, kad jam būtina turėti perduotus duomenis, ir jei nėra prižasčių manyti, kad gali būti pažeisti teisėti duomenų subjekto interesai, pagal Reglamente (EB) Nr. 1049/2001 4 straipsnio 1 dalies b punktą ir Reglamente (EB) Nr. 45/2001 8 straipsnio b punktą.

Teismas nustatė, kad Parlamento atsisakymas suteikti prieigą buvo teisiškai pagrįstas, nes pareiškėjai neįrodė būtinybės perduoti prašomus atitinkamų Parlamento narių duomenis. Šiuo atveju pareiškėjai nurodė įvairius tikslus, kurių siekiama jų prašymais, t. y., viena vertus, sudaryti sąlygas visuomenei patikrinti EP narių patirtų išlaidų tinkamumą ir, kita vertus, užtikrinti visuomenės teisę į informaciją ir skaidrumą. Tačiau Teismas nusprendė, kad dėl to, jog šie tikslai buvo pernelyg platūs ir abstrakčiai suformuluoti, vien tik dėl jų negalima nustatyti būtinybės perduoti aptariamus asmens duomenis.

4) *Byla T-421/17, Leino-Sandberg prieš Parlamentą*

2017 m. liepos mėn. ES teisės profesorė pareiškė ieškinį siekdama panaikinti Parlamento sprendimą, kuriuo jis atsisakė suteikti galimybę visuomenei susipažinti su 2015 m. liepos 8 d. Parlamento sprendimu remdamasis tuo, kad pastarasis sprendimas pats buvo apskųstas Teisingumo Teismui byloje *T-540/15, De Capitani prieš Parlamentą* ir kad jo atskleidimas pakenks bylos *T-540/15* nagrinėjimui Teisme.

2018 m. Teismas nusprendė, kad, pareiškėjai galiausiai gavus prašomą prieigą prie dokumento, ji daugiau nebeturėjo faktinių interesų, susijusių su bylos nagrinėjimu, ir baigė bylą.

Baigiamosios pastabos

Parlamentui gavus Teismo sprendimą byloje *T-540/15, De Capitani prieš Parlamentą*, Parlamentas pakeitė savo metodą, taikytą visuomenės galimybei susipažinti su trišalių dialogų dokumentais. Po to, kai buvo priimtas sprendimas, Parlamentas, įvertinęs kiekvieną konkretų atvejį ir vadovaudamasis teismų praktika, atskleidė visas keturių skilčių lenteles, su kuriomis buvo prašyta leisti susipažinti pagal Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001.

Kaip ir buvo prognozuojama praėjusių metų ataskaitoje, visuomenės interesas susipažinti su vidaus pranešimais ir raštais dėl Parlamento, visų pirma Biuro, administracinių užduočių 2018 m. padidėjo. Artėjant Europos Parlamento rinkimams, kurie vyks 2019 m. gegužės 23–26 d., Parlamentas jau pastebėjo, kad visuomenė vis dažniau nori susipažinti dokumentais, kurie susiję su rinkimais, visų pirma Parlamento komunikacijos strategija 2019 m. Europos Parlamento rinkimams ir jo dalyvavimu socialinėje žiniasklaidoje.

Tikimasi, kad taip pat didės visuomenės domėjimasis Jungtinės Karalystės išstojimu iš Europos Sąjungos, todėl paraiškų dėl galimybės susipažinti su dokumentais, susijusiais su šiuo procesu, skaičius padidės.